

Webinar

Examinering in de Beroepspraktijk Authentiek & betrouwbaar

7 oktober 2016

Onderwerpen

- 1. Introductie**
2. Verschil bpv en examinering in de beroepspraktijk
3. Examinering in de beroepspraktijk:
een lastig evenwicht
4. Kwaliteit examinering in de beroepspraktijk
  - 4.1 Heldere visie en bewuste keuzes
  - 4.2 Zicht op examenlocatie
  - 4.3 Gelijkwaardige examenopdrachten
  - 4.4 Onafhankelijke en objectieve beoordeling
  - 4.5 Deskundige beoordelaar
  - 4.6 Zicht en grip op examinering

Introductie

Tijdens het webinar:

- Chat: stel al uw vragen via de chat
- Poll: met vragen peilen we uw mening!

Na afloop van het webinar:

- Korte evaluatie
- Alle documenten en links online beschikbaar

En natuurlijk kunt u het webinar ook terugkijken!

Onderwerpen

1. Introductie
2. **Verskil bpv en examinering in beroepspraktijk**
3. Examinering in de beroepspraktijk:
een lastig evenwicht
4. Kwaliteit examinering in de beroepspraktijk
  - 4.1 Heldere visie en bewuste keuzes
  - 4.2 Zicht op examenlocatie
  - 4.3 Gelijkwaardige examenopdrachten
  - 4.4 Onafhankelijke en objectieve beoordeling
  - 4.5 Deskundige beoordelaar
  - 4.6 Zicht en grip op examinering

2. Beoordelen bpv versus examinering in beroepspraktijk

Verschil tussen:

1. Beoordelen beroepspraktijkvorming (bpv)

WEB (artikel 7.4.6): De beroepspraktijkvorming (bpv) voltooiën met positieve beoordeling.

2. Examinering in de beroepspraktijk

Onderzoekskader onderwijsinspectie:

Afname en beoordeling: Onderdelen van examen vinden plaats in de (reële) beroepspraktijk.

NB

Maak expliciet **onderscheid** tussen onderwijs en examinering.

2. Beoordelen beroepspraktijkvorming (bpv)

De bpv:

- Is onderdeel van het **onderwijs**.
- Vindt plaats bij een **erkend leerbedrijf**.
- De school maakt afspraken met leerbedrijf **wanneer positieve beoordeling van bpv**.
- Afspraken **vastleggen** in Praktijkovereenkomst (POK)
- 'de bpv is voltooid met positieve beoordeling' is een **aanvullende voorwaarde** voor diplomering.

In WEB worden in artikel 7.2.8 de eisen ten aanzien van de bpv omschreven.

2. Examinering in de beroepspraktijk

Examinering in de beroepspraktijk:

- Onderdeel van de **examinering** van de kwalificatie.
- Vindt plaats **buiten school** in het bedrijf of op de werkvloer.
- Voldoet aan kwaliteitseisen van examinering:
  - betrouwbaar (herhaalbaarheid)
  - gelijkwaardig (voor alle examens hetzelfde)
  - valide (meten wat je wilt meten)
  - transparant (zicht op uitvoering en beoordeling)

2. Examinering in de reële beroepscontext

Examinering in de reële beroepscontext

- In de beroepspraktijk
  - erkend leerbedrijf of
  - andere geschikte examenlocatie in de praktijk
- In simulatie
  - op school
  - andere geschikte examenlocatie

NB. School is verantwoordelijk voor een geschikte examenlocatie

2. Examinering in het buitenland

Nederlandse opleiding **moet**:

- voldoen aan Nederlandse wet- en regelgeving.
- plaatsvinden op Europese deel van Nederlands grondgebied.

Toch een examen in het buitenland?

- Examencommissie kan vrijstelling geven.

Onderwerpen

1. Introductie
2. Verschil bpv en examinering in beroepspraktijk
- 3. Examinering in de beroepspraktijk:
een lastig evenwicht**
4. Kwaliteit examinering in de beroepspraktijk
  - 4.1 Heldere visie en bewuste keuzes
  - 4.2 Zicht op examenlocatie
  - 4.3 Gelijkwaardige examenopdrachten
  - 4.4 Onafhankelijke en objectieve beoordeling
  - 4.5 Deskundige beoordelaar
  - 4.6 Zicht en grip op examinering

3. Examinering in de beroepspraktijk in het mbo

Een lastig evenwicht.....

authentiek

betrouwbaar
&
gelijkwaardig

3. Onderzoekskader Inspectie van het Onderwijs

Afname en beoordeling

De afnamecondities en beoordelingen zijn voor studenten **gelijkwaardig**. De condities doen recht aan de context van het toekomstig beroep; **onderdelen van het examen vinden in de (reële) beroepspraktijk plaats**. De beoordeling levert **betrouwbare uitkomsten** op, vindt deskundig plaats en is gericht op een passende balans in vereiste kennis, houding en vaardigheden. De inrichting van het examen, de planning van de examenperiodes en beoordelingswijze en de procedure voor beroep en bezwaar zijn tijdig voor studenten beschikbaar en voor alle betrokkenen transparant en eenduidig.

3. Examinering in de beroepspraktijk in het mbo

Hoe kan je de examinering in de beroepspraktijk zo betrouwbaar en gelijkwaardig mogelijk maken?

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Examinering in de reële beroepscontext

Hoe doen mijn collega's dat eigenlijk?
Verzamelde praktijkvoorbeelden uit het mbo

3. Dilemma's examinering in beroepspraktijk

1. Onduidelijkheid over kaders en keuzes (visie)
2. Werkprocessen niet uitvoerbaar
in de beroepspraktijk
3. Omgaan met de diversiteit tussen bedrijven
4. Objectief en onafhankelijk beoordelen
5. Deskundigheid van beoordelaars
6. Zicht en grip krijgen op de kwaliteit
van examinering in de beroepspraktijk

Onderwerpen

1. Introductie
2. Verschil bpv en examinering in beroepspraktijk
3. Examinering in de beroepspraktijk:
een lastig evenwicht
- 4. Kwaliteit examinering in de beroepspraktijk**
  - 4.1 Heldere visie en bewuste keuzes
  - 4.2 Zicht op examenlocatie
  - 4.3 Gelijkwaardige examenopdrachten
  - 4.4 Onafhankelijke en objectieve beoordeling
  - 4.5 Deskundige beoordelaar
  - 4.6 Zicht en grip op examinering

4. Kwaliteit van examinering in de beroepspraktijk

Een combinatie van oplossingen

- Vooraf
- Tijdens
- Achteraf

4. Bewust en onderbouwd keuzes maken

Een opleiding

- heeft de **risico's in beeld**
- en weet hoe met deze risico's wordt omgegaan
- kiest altijd voor een **geheel van maatregelen**
- **onderbouwt** de gemaakte keuzes

4. Oplossingsrichtingen

1. Heldere visie en bewuste keuzes
2. Zicht op examenlocatie
3. Gelijkwaardige examenopdrachten
4. Een onafhankelijke en objectieve beoordeling
5. Deskundige beoordelaar(s)
6. Zicht en grip op de examinering

4.1 Heldere visie en bewuste keuzes

Wat vindt uw opleiding/school **belangrijk** bij examinering in de beroepspraktijk?

Uitgangspunten en keuzes:

- **Wat** is de meest passende examenvorm?
- **Waar** vindt het examen plaats?
- **Wie** beoordeelt het examen?
- **Hoe** zorgen we voor een goede kwaliteit van examinering?

En stem af met het **werkveld** voor draagvlak.

4.1 Heldere visie en bewuste keuzes

Verhelder visie op examinering in de reële beroepscontext

- Formuleer uitgangspunten, maak duidelijke keuzes en onderbouw deze.
- Stem visie af met werkveld voor draagvlak.

Deel de visie en draag deze actief uit met het werkveld

- Organiseer de dialoog tussen werkveld en school.
- Zoek landelijke samenwerking op.

4.2 Zicht op examenlocatie

Waar vindt de examinering plaats?

Kunnen de werkprocessen op deze examenlocatie worden uitgevoerd?

Analyseer de examenlocatie

- Uitvoerbaarheid werkprocessen
- Kwaliteit en beschikbaarheid beoordelaars
- Vergelijkbaarheid examenlocaties

En leg de afspraken vast in contract, vaststellingsplan of contactformulier.

4.2 Zicht op examenlocatie

Een goede voorbereiding is het halve werk

- Maak tijdig overzicht van werkprocessen en examenopdrachten.
- Afstemming over afname en beoordeling tussen school, student en bedrijf.
- Vlak voor examen: examenlocatie verifiëren.

4.2 Zicht op examenlocatie

Examencommissie beschrijft tijdig alternatieven.

Mogelijke alternatieven bij onuitvoerbaarheid

- Verlenging van het examen
- Ander bedrijf/ examenlocatie
- Simulatie op school
- Alternatieve opdracht
- Aandragen van bewijslast uit eerdere opdrachten

4.3 Gelijkwaardige examenopdrachten

Hoe gaat u om met diversiteit tussen bedrijven?

Waarborg de complexiteit en het niveau van de examenopdrachten

Voorbeelden:

- Docenten en praktijkopleiders in gesprek over norm, niveau en complexiteit van examen.
- Zorg voor herkenbare en eenduidige beoordelingscriteria
- Werk met (landelijke) referentieopdrachten
- Meerdere examenmomenten, meerdere examenlocaties.

4.4 Onafhankelijk en objectief beoordelen

Hoe zorg je dat de beoordeling onafhankelijk en objectief is?

Zoek geschikte combinaties van beoordelaars

- Zoek naar manieren om te zorgen dat de begeleider van de student niet de enige beoordelaar is.

Organiseer de inzet van beoordelaars op een slimme manier

- Zoek naar manieren om op een haalbare en uitvoerbare manier de inzet van meerdere beoordelaars te realiseren.

4.5 Deskundige beoordelaar(s)

Zijn uw beoordelaars deskundig?

- **Blijf investeren in trainen van beoordelaars (en eventueel certificeren)**
  - Aandacht voor kennis van het kwalificatiedossier, juiste gebruik van exameninstrumenten en beoordelingsvaardigheden verbeteren.
- **Houd de competenties blijvend in beeld**
- **Besteed aandacht aan het moment tussen de afname en de beoordeling**

4.6 Zicht en grip op examinering

- **Verzamel informatie over het verloop van het examen**
  - Woon het examen bij als examencommissie
  - Gebruik informatie uit processen-verbaal
  - Bevraag studenten en beoordelaars na het examen
- **Evalueer de gang van zaken**
  - Analyseer beschikbare gegevens en formuleer verbeterpunten: waar zitten de risico's?
  - Borg de kwaliteit door gepaste maatregelen te treffen en toe te zien dat deze ook uitgevoerd worden

Examinering in de Beroepspraktijk

Authentiek & betrouwbaar

